

From: 5.1.2.e [redacted] @bkd.eu>
Date: Friday, March 13, 2026, 4:20 PM
To: "postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: Jaarverslag 2025 Bloembollenkeuringsdienst (BKD)

Attachments:

26u006 13-03-2026 De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal - Jaarverslag 2025 Bloembollenkeuringsdienst (BKD).docx
2025_BKD_Jaarverslag.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e [redacted] @bkd.eu. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte voorzitter,

Ik doe u toekomen het jaarverslag 2025 van de Bloembollenkeuringsdienst (BKD).
Het begeleidend schrijven spreekt voor zich.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]
Hoofd financiën, ICT en Algemeen beheer
BKD | Zwartelaan 2, 2161AL LISSE
M 5.1.2.e [redacted]
E 5.1.2.e [redacted] [@bkd.eu](mailto:5.1.2.e@bkd.eu) | **W** www.bkd.eu

DISCLAIMER

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Bloembollenkeuringsdienst aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Bloembollenkeuringsdienst accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail aan postbus@eerstekamer.nl

Datum: 13 maart 2026
Onze referentie: 26u006/BP/AvG
Betreft: toezending Jaarverslag 2025 Bloembollenkeuringsdienst (BKD)

Geachte Voorzitter,

Artikel 18 van de Kaderwet Zelfstandige Bestuursorganen bepaalt dat Zelfstandige Bestuursorganen jaarlijks een verslag opstellen over de taakuitoefening en het gevoerde beleid over het afgelopen jaar. Dat jaarverslag beschrijft voorts het gevoerde beleid met betrekking tot de kwaliteitszorg. Het jaarverslag dient vervolgens aan Onze Minister en aan beide Kamers der Staten-Generaal toegezonden te worden.

U treft het Jaarverslag 2025 van de BKD hierbij aan. Het integrale jaarverslag is tevens gepubliceerd op de [website van de BKD](https://jaarverslag.bkd.eu/2025) (<https://jaarverslag.bkd.eu/2025>).

Wij gaan ervan uit u hiermee naar behoren geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
BLOEMBOLLENKEURINGSDIENST

ir E.K. Pinxterhuis
directeur

Bijlage: Jaarverslag 2025 Stichting Bloembollenkeuringsdienst (BKD), in pdf-format

INHOUD

Klik op een paginanummer om direct door te gaan.

01 ALGEMEEN

Voorwoord	4
Visie	6
Cijfers 2025	7

02 HOOFDSTUKKEN

Keuren	11
Toetsen	15
Kwaliteit & kennis	18
Beleid	21
ICT-systemen	26
Organisatie	29
Juridische zaken	32
Financiën	36

03 BIJLAGEN

Samenstelling bestuur, sectorraad & management	41
Wettelijke achtergrond	44

Het onderzoek van de Galan-groep naar
“een robuustere BKD” bevestigt dat BKD
een belangrijke schakel is en moet blijven in
de bloembollenketen

VOORWOORD

BKD heeft een belangrijke positie in de bloembollenketen. Het is een relatief zuinige organisatie, maar moet investeren om deze positie te behouden. Dit zijn belangrijke conclusies uit het onderzoek van de Galan-groep naar “een robuustere BKD”, dat in 2025 is afgerond. Het onderzoek bevestigt dat BKD een belangrijke schakel is en moet blijven in de toekomst. Wel zijn investeringen nodig om ook op langere termijn de kwaliteit van de diensten hoog te houden en om de wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren.

Op basis van het onderzoek wordt een strategische agenda opgesteld voor de komende jaren. Een belangrijk onderdeel hiervan is het versneld invoeren van erkenningen en risico gebaseerd keuren. Dit moet voor bedrijven merkbaar worden door minder toezicht, wanneer zij de kwaliteit zelf goed op orde hebben. Om dit te kunnen invoeren, wordt het hele keuringssysteem tegen het licht gehouden. Daarnaast vernieuwt BKD het ICT-landschap, wordt de financiële voorspelbaarheid verbeterd en wordt in de samenwerking met andere keuringsdiensten geïnvesteerd. Ook wordt de communicatie versterkt. BKD wil de sector meer meenemen in alle ontwikkelingen en haar rol in de keten.

BKD sluit het boekjaar financieel positief af. Daardoor is er ook ruimte om de noodzakelijke investeringen te doen. De teeltarealen hebben veel invloed op onze begroting en financiën. Voor de grootste gewassen, lelie en tulp, werd in 2025 veel krimp verwacht. Het areaal tulp is echter nauwelijks gekrompen en het areaal lelie is zelfs iets gegroeid. Dit laat zien dat de sector veerkrachtig en ondernemend is. Daarnaast is dit jaar duidelijk geworden dat BKD, als ZBO, niet alle gemaakte kosten meer mag doorberekenen aan haar klanten. Vanaf 2026 neemt het ministerie van LNV een deel van de kosten voor haar rekening.

Samen met het ministerie en de andere keuringsdiensten is het afgelopen jaar gekeken naar de vraag: wanneer doen we het als keuringsdienst goed? Deze vragen worden elke vijf jaar opnieuw gesteld. Werken we doelmatig en doeltreffend? Om dit te meten, zijn indicatoren opgesteld. Ook op andere onderwerpen, zoals kwetsbare functies en cyber security, is de samenwerking tussen de zes keuringsdiensten versterkt. Verder is een nieuw protocol werkafspraken met het ministerie opgesteld en ondertekend. Daarmee ligt weer duidelijk vast welke werkzaamheden onder wiens verantwoordelijkheid vallen.

In 2025 kreeg BKD met Dirk Duijzer een nieuwe bestuursvoorzitter. In juni namen we afscheid van Kees van Ast, die deze rol 25 jaar lang met veel inzet en overtuiging heeft ingevuld. Ook op deze plek willen we hem graag nogmaals bedanken voor al deze jaren inzet voor BKD.

Ook de inzet van onze bevlogen medewerkers is groot en blijft onmisbaar, voor de reguliere werkzaamheden, maar ook bij het uitwerken en uitvoeren van alle nieuwe plannen. Uit het medewerkersbevlogenheidsonderzoek van eind 2025, blijkt dat BKD-ers zeer bevlogen en betrokken zijn. Een mooie basis voor de verdere uitwerking van de strategische agenda. In 2026 staat de praktische invulling en uitwerking daarvan centraal. Dit gaan we doen samen met alle collega's, het bestuur, de sectorraad, maar ook met de sector zelf. Alleen samen komen we vooruit. Zo blijft BKD een betrouwbare schakel in kwaliteit, nu en in de toekomst.

BKD versterkt met een nieuwe
strategische agenda haar positie op de
langere termijn

VISIE

BKD is een belangrijke schakel in het bewaken van de kwaliteit van bloembollen. Het externe onderzoek van de Galan-groep naar een robuustere BKD bevestigt dit. Deze positie is niet vanzelfsprekend. Uit het onderzoek is gebleken dat BKD op sommige onderdelen kwetsbaar is. Het is daarom nodig om extra te investeren om deze rol te behouden.

De sector verandert snel. Bedrijven worden groter en goed opgeleid personeel is moeilijker te vinden. Derde landen stellen steeds hogere eisen en vragen vaker om garanties voor de kwaliteit van bloembollen. Ook krijgen bedrijven, net als BKD, te maken met aanvallen op ICT-systemen. Investeren in veilige systemen en goede bescherming van data is daarom belangrijk. Daarnaast blijkt dat er in de sector behoefte is aan meer eigen verantwoordelijkheid bij bedrijven zelf. Dit wordt allemaal bevestigd in het onderzoek van de Galan-groep. Daarom werkt BKD, met dit onderzoek als uitgangspunt, aan een nieuwe strategische agenda voor de komende jaren. Deze agenda is gebaseerd op zes thema's:

1. Versneld invoeren van erkenningen en risico gebaseerd keuren
2. Versterken van de financiële positie
3. Investeren in ICT en ICT veiligheid
4. Verbeteren van de samenwerking met andere keuringsdiensten
5. Zorgen voor flexibel inzetbaar personeel
6. Verduidelijken van de positie van BKD binnen de sector

BKD verstevigt met deze agenda en de daarbij horende investeringen haar positie op de langere termijn. En zorgt hiermee dat zij haar belangrijke rol in de bloembollenketen kan blijven vervullen. De bestaande missie en visie van BKD blijven daarbij leidend: BKD biedt waarborgen voor de kwaliteit van bloembollen en ondersteunt daarmee de handel. Ook blijft BKD zich inzetten voor kwaliteit op de lange termijn, zodat er vertrouwen blijft in verhandelde partijen en export naar derde landen mogelijk blijft.

1.104

Bedrijven
geregistreerd
bij BKD

49.349

Partijen in het veld gekeurd

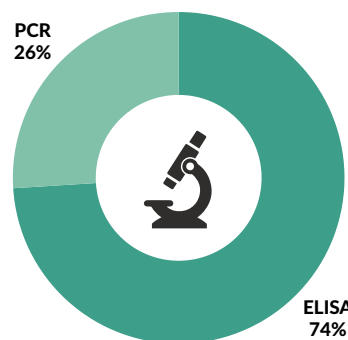
7.452

Bezoeken
exportkeuring

31.061

Monsters getoetst
op het laboratorium

3.439

Partijen gekeurd in een
opplantkeuring

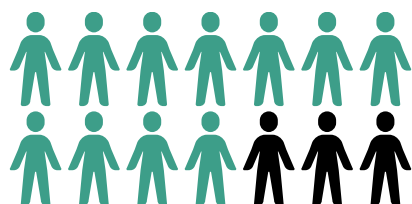

480

Bezoeken
importkeuring

TOTALE INKOMSTEN

€ 12.535.000

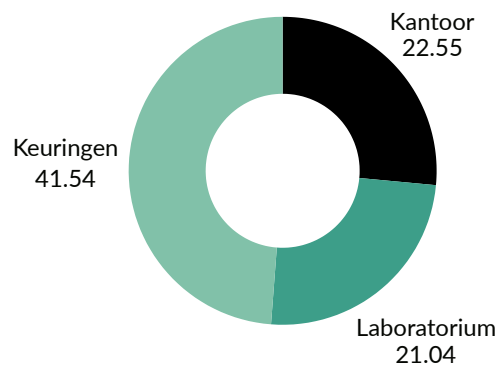
185 medewerkers
111,2 fte

Waarvan 99 medewerkers in
vaste dienst op 31 december '25

2,3%

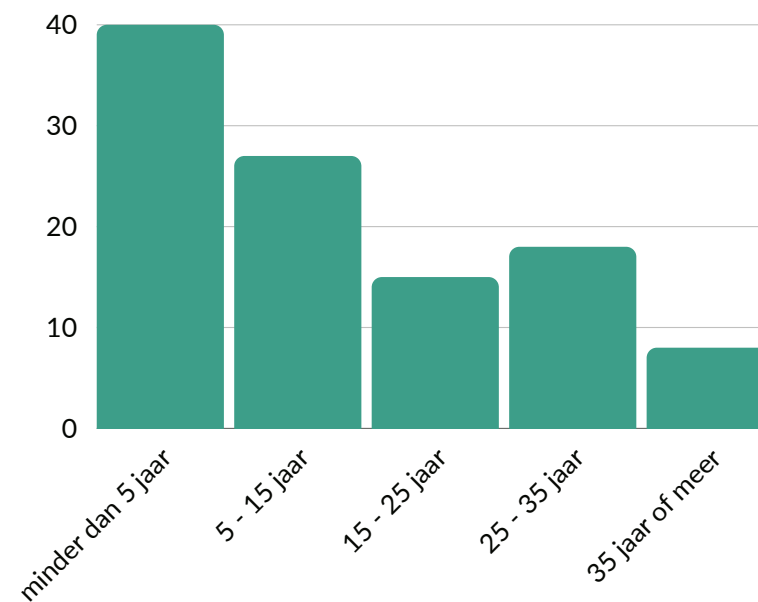
Ziekte verzuim

Verdeling fte
vast personeel

12,9

Gemiddeld aantal
jaren in dienst

3 zittingen

Van het tuchtgerecht

waarbij

16 zaken

Zijn afgehandeld

0 zaken zijn afgehandeld
met een voorzitters-
beschikking

4 Bezwaarschriften

2 Formele klachten

65

Schriftelijke
waarschuwingen
verstuurd

A photograph of a field of white tulips in bloom. The tulips are arranged in rows, and their long, slender stems rise from the ground. The background is a soft, hazy blue, suggesting a clear sky. The overall scene is bright and cheerful.

Door het gunstige weer kon het keuren op
tijd beginnen en zijn alle benodigde partijen
tulpen in bloei beoordeeld

KEUREN

Teelt: veld- en monsterkeuringen

Het voorjaar van 2025 verliep goed. Door het gunstige weer kon het keuren op tijd beginnen en zijn alle benodigde partijen tulpen in bloei beoordeeld. Het bloeiseizoen verliep rustig en overzichtelijk. Wel was er een opvallende en zorgwekkende toename van tulpengalmijt te zien. Ook de zomerwerkzaamheden zijn zonder problemen verlopen. Er waren minder extreme weersomstandigheden, zoals vorst- of waterschade.

Er was een daling van het aantal opplantmonsters te zien, vooral bij tulp. Dit komt onder andere doordat minder partijen zijn geregistreerd om klasse I te behalen en/of naar Japan te exporteren. Daardoor is voor deze partijen geen monsterkeuring nodig. Bij tulp is het aantal opplantmonsters gedaald van 3.088 in 2024 naar 2.946 in 2025. Het aantal opplantmonsters van andere gewassen (gladiool, calla en iris) zijn vrijwel gelijk aan eerdere jaren.

Keuringen in cijfers

	2025	2024	2023
Partijen in het veld gekeurd	49.349	48.771	50.030
Partijen gekeurd bij BKD tijdens een opplantkeuring	3.439	3.599	4.279

In 2025 is er in geen enkele partij tulp stengelaaltjes gevonden. Er is bij BKD geen eerder jaar bekend waarin dit is voorgekomen

Vondsten

Ditylenchus dipsaci (stengelaaltjes)

Als er stengelaaltjes gevonden worden, heeft dit grote gevolgen voor een bedrijf. Het aantal vondsten en het besmette areaal is in 2025 gestegen ten opzichte van 2024. Opvallend was dat in 2025 er in geen enkele partij tulp stengelaaltjes is gevonden. Er is bij BKD geen eerder jaar bekend waarin dit is voorgekomen. De cijfers wisselen jaarlijks, er kan hieraan dus nog geen conclusie worden verbonden. In onderstaande tabel staat het aantal partijen en de oppervlakte met één of meer aantastingen door stengelaaltjes.

Gewas	2025		2024		2023	
	Aantal partijen	Omvang in ha	Aantal partijen	Omvang in ha	Aantal partijen	Omvang in ha
Allium	1	0,27	0	0	0	0
Hyacinthus	0	0	0	0	1	0,38
Narcissus	25	12,48	9	3,83	29	16,68
Tulipa	0	0	6	3,43	9	11,86
Totaal	26	12,75	15	7,27	39	28,92

Aardappelmoeheid (AM)

In 2025 heeft BKD 501 grondmonsters genomen voor onderzoek naar aardappelmoeheid (AM). Alleen bloembollen die worden geteeld op percelen die vrij zijn van AM, mogen worden geëxporteerd naar de Verenigde Staten. Om de Amerikaanse autoriteiten extra zekerheid te geven, controleert BKD via een steekproef of de opgegeven AM-status van percelen klopt. Ook de NAK voert AM-controles uit. In 2025 heeft BKD deze keuringsdienst ondersteund bij het nemen van AM-grondmonsters. Door deze samenwerking is het totale aantal uitgevoerde AM-bemonsteringen verder toegenomen.

Teeltvoorschriften

Binnen de Europese Unie gelden regels om plantenziekten en plagen te voorkomen, te bestrijden of te beperken. In Nederland zijn daarnaast extra regels voor telers, de zogenoemde teeltvoorschriften voor knolcyperus en valse meeldauw. BKD controleert hierop, samen met de NVWA en andere plantaardige keuringsdiensten.

Knolcyperus

Knolcyperus wordt in het hele land aangetroffen. In 2025 was het aantal vondsten knolcyperus lager dan in 2024. Toch maakt de sector zich zorgen, omdat het aantal vondsten over de afgelopen jaren wel is toegenomen. Daarom staat dit onderwerp regelmatig op de agenda van de Sectorraad en het Bestuur. Voor een goede aanpak van de bestrijding op bedrijfsniveau werkt de sector samen met andere sectoren, zoals de akkerbouw.

Valse meeldauw

In 2025 zijn in opdracht van de NVWA werkzaamheden uitgevoerd voor de opsporing van valse meeldauw. Er is gecontroleerd op het naleven van de bestrijdingsplicht van valse meeldauw. Deze plicht is beschreven in de regeling plantgezondheid.

Handel: Fytosanitaire keuringen

BKD voert in opdracht van de NVWA im- en exportinspecties uit. Het aantal inspectiebezoeken is in 2025 ongeveer gelijk aan een jaar eerder. Het aantal importinspecties is iets toegenomen.

Opvallend is dat het aantal bevindingen in 2025 hoger is dan in 2024. Deze stijging komt vooral door meer vastgestelde afwijkingen op de grondeis, fusarium, tulpengalmijt en woekerziekte (*Rhodococcus fascians*) in bloembollen. Bij vaste planten werden iets meer gevallen van wortelknobbelaaltjes gevonden. Deze vondsten onderstrepen het belang van voortdurende alertheid en zorgvuldige uitvoering van de inspecties binnen de keten.

Fytosanitaire keuringen in cijfers

	2025	2024	2023
Aantal inspectiebezoeken	7.932	7.974	8.391
Waarvan exportkeuring	7.452	7.538	7.962
Waarvan importkeuring	480	436	429
Aantal bevindingen	527	373	285

Notifications of interception (NOI)

In 2025 zijn in totaal 28 Notifications of Interception (NOI) ontvangen. Dit zijn meldingen van derde landen dat door dat land geïmporteerde partijen niet aan de vereisten voldeden. Er waren dit jaar minder dan de helft van de 66 NOI's in 2024. Vorig jaar was het aantal echter hoog omdat er een vondst was in een mengmonster met een grote hoeveelheid partijen. Hierdoor kregen alle partijen in dat mengmonster een notificatie. De NVWA heeft voor een aantal NOI's aanvullende informatie opgevraagd bij BKD. De vondst van *Solanum tuberosum* (aardappel) in een zending *Crocus* bestemd voor Australië had de grootste impact. Naar aanleiding van deze bevinding wordt de inspectiemethode voor *Crocus* aangescherpt. De cultivar *Sativus* moet hierdoor verplicht fysiek worden gecontroleerd.

Notifications of interception (NOI)

Reden	Aantal
Arabis mosaic virus	5
Cylindrocarpon spp.	2
Ditylenchus destructor	1
Geen gegevens behandeling	3
Grond	4
Meloidogyne spp.	2
Pratylenchus fallax	1
Pratylenchus spp.	5
Solanum tuberosum	2
Soortnaam niet vermeld	1
Tobacco rattle virus	1
Tomato black ring virus	1
Eindtotaal	28

Werkbezoeken derde landen

Voor de export van bloembollen naar China, Japan, Zuid-Korea en USA/Canada gelden specifieke eisen. Deze zijn vastgelegd in afspraken tussen deze landen en BKD. Daarom ontvangt BKD regelmatig werkbezoeken van Buitenlandse inspecteurs die controleren of BKD deze afspraken goed naleeft.

In augustus bezocht een Chinese delegatie BKD volgens het protocol voor de export van tulpen en lelies. Zij bezochten teelt- en handelsbedrijven en liepen mee met keurmeesters. De delegatie concludeerde dat BKD het protocol correct uitvoert en sprak waardering uit voor de medewerking van Nederlandse bedrijven. Ook bezocht de delegatie BKD omdat de Chinese overheid het protocol wil vernieuwen. Hierover is het ministerie van LNV en de NVWA met de Chinese overheid in gesprek. BKD praat mee om de uitvoerbaarheid van bepaalde wensen te bepalen. De gesprekken over het protocol lopen nog, er zijn nog geen nieuwe afspraken gemaakt.

In het voorjaar en de zomer voerde een inspecteur van USDA/APHIS monitoring uit op opgeplante bloembollenpartijen. Het doel was te beoordelen of BKD keurt volgens de afspraken met de Verenigde Staten. De inspecteur bevestigde dit en bedankte telers en BKD voor hun medewerking.

Zoals in eerdere jaren bezochten Japanse inspecteurs in het voorjaar en de zomer BKD voor monitoring en gezamenlijke inspecties van bloembolgewassen. Ook zij spraken hun vertrouwen uit in de keuringsprocedures van BKD.

Pre-Shipment Inspectie (PSI) USA/Canada

Volgens afspraak met de NVWA ondersteunt BKD in de uitvoering van het PSI-programma voor USA en Canada. Zeven BKD-keurmeesters begeleiden de PSI-inspecties. Voordat een keurmeester dit mag doen, moet hij of zij eerst een door de NVWA verzorgde training volgen. Het PSI-programma is onderdeel van de specifieke afspraken met deze landen.

Administratieve bedrijfscontrole

BKD controleert tijdens de jaarlijkse administratieve bedrijfscontrole of bedrijven voldoen aan de Europese eisen. Bij 20% van de bezochte teeltbedrijven was een aanpassing nodig op het plantenpaspoort of de leveringsnota. Dit gaat met name om het toevoegen of verduidelijken van informatie. Waar nodig zijn of worden deze bedrijven door BKD geholpen met de aanpassingen. Een positieve opvallende ontwikkeling is dat er tijdens de administratieve bedrijfscontroles te zien is dat er steeds meer digitaal verhandeld wordt.

Het proces voor het uitvoeren van de controle is in 2024 gedigitaliseerd. In 2025 is de werkwijze geoptimaliseerd en aangepast aan de nieuwe eisen die de NVWA heeft gesteld. De keurmeesters hebben geprobeerd de bezoeken in 2025 zo veel mogelijk tegelijk met een ander bezoek uit te voeren, wat zowel voor de BKD als het teelt- of handelsbedrijf efficiënter is.

TOETSEN

Routine ELISA & PCR

Monsterverwerking

De plantgoedtoets lelie is vanaf eind 2024 voor het eerst met PCR uitgevoerd. Dit liep door tot in het begin van 2025. De overstap was nodig om deze toets onder accreditatie te kunnen blijven uitvoeren. Zoals verwacht, was er na de overstap naar PCR geen verschil in het aantal vondsten te zien. Ook zijn de toetsen voor Zantedeschia dit jaar voor het eerst volledig met PCR uitgevoerd.

In 2024 verliepen de verschillende toets-campagnes niet door elkaar, wat efficiënt werkte. Daarom was besloten om de tulpenbollen voortaan pas na de leliebladcampagne te verwerken. In de praktijk dit jaar bleek echter dat de kwaliteit van de bollen in de opslag te snel achteruitging. Daardoor moesten de bollen toch eerder worden getoetst, al tijdens de leliebladcampagne. Hiermee kon de kwaliteit en betrouwbaarheid van de uitslagen gegarandeerd blijven. BKD onderzoekt de omstandigheden in de opslag, zodat dit in de toekomst kan worden voorkomen.

Toetsing

In 2025 zijn door het lab 31.061 monsters getoetst op de aanwezigheid van virussen of bacteriën. Dit is 0,8 % meer dan vorig jaar. Deze stijging komt vooral doordat er meer monsters lelie en tulp verwerkt zijn. Ook het aantal monsters voor verzoektoetsen is toegenomen. Voor de overige gewassen is het totaal aantal monsters juist wat afgenomen. 74 % van alle monsters is getoetst met ELISA en 26 % met PCR. Daarmee zet de verschuiving naar PCR verder door. Dit komt doordat de plantgoedtoets voor lelie en de toetsen op Zantedeschia-blad in 2025 voor het eerst met PCR zijn verwerkt, in plaats van met ELISA. Opvallend in de cijfers is dat er meer leliemonsters zijn getoetst, maar minder toetsen op lelie zijn uitgevoerd. Dit is te verklaren door de overstap naar PCR voor de plantgoedtoets. Bij PCR worden meer schubben per reactie samengevoegd dan bij ELISA, wat resulteert in minder toetsen.

Nieuw LIMS

In april 2025 is het laboratorium succesvol overgestapt naar een nieuw LIMS (laboratorium informatie management systeem). Het wordt gebruikt op het laboratorium om gegevens van getoetste monsters te verwerken en te volgen. Zodra een monster het lab binnenkomt wordt het ingeboekt. Vanaf dat moment gaat het monster anoniem door het lab. Alle stappen worden in het LIMS geregistreerd en de resultaten worden opgeslagen. Zodra de resultaten door het lab zijn vrijgegeven gaan ze naar het Service Center. Daarna zijn ze in MijnBKD beschikbaar voor de klant en kunnen ze door het Service Center worden gebruikt voor het maken van de certificaten.

Met deze belangrijke overstap is ook het ICT-systeem van het laboratorium weer bij de tijd en klaar voor de toekomst. In het nieuwe LIMS kunnen toekomstige aanpassingen makkelijker worden doorgevoerd. Daarmee kan het laboratorium zelf, maar ook de ICT-afdeling efficiënter werken met dit systeem.

Aantal monsters per soort*

* Sinds april 2025 worden toetsen voor intern gebruik in het nieuwe LIMS niet meer per gewas geregistreerd, maar in de categorie 'overig'. Deze indeling gebruiken we vanaf dit jaarverslag ook in de grafieken 'Aantal monsters per soort' en 'Aantal toetsen per soort' voor heel 2025, 2024 en 2023. Daardoor kan de weergave iets verschillen met eerdere jaarverslagen.

Verlagen van laboratoriumkosten

In 2024 is een project gestart om de kosten van het uitvoeren van toetsen te verlagen. In 2024 is onder dit project de hoeveelheid chemicaliën voor de PCR-toetsen gereduceerd van 15 naar 10 microliter, wat een directe kostenbesparing heeft opgeleverd. Het project is in 2025 voortgezet. Er is vooral onderzoek gedaan naar verschillende onderdelen van het PCR-proces. Er is gekeken naar het uitvoeren van toetsen in een andere toetseenheid en naar het vervangen van de chemicaliën die gebruikt worden bij de monstervoorbewerking en de PCR-toetsen. Het behouden van de kwaliteit en betrouwbaarheid van de toetsen blijft het belangrijkste uitgangspunt. Daarom zijn in 2025 veel vergelijkingstesten uitgevoerd. Naar verwachting kan in 2026 een volgende kostenbesparende aanpassing worden gedaan.

Onderzoek & ontwikkeling

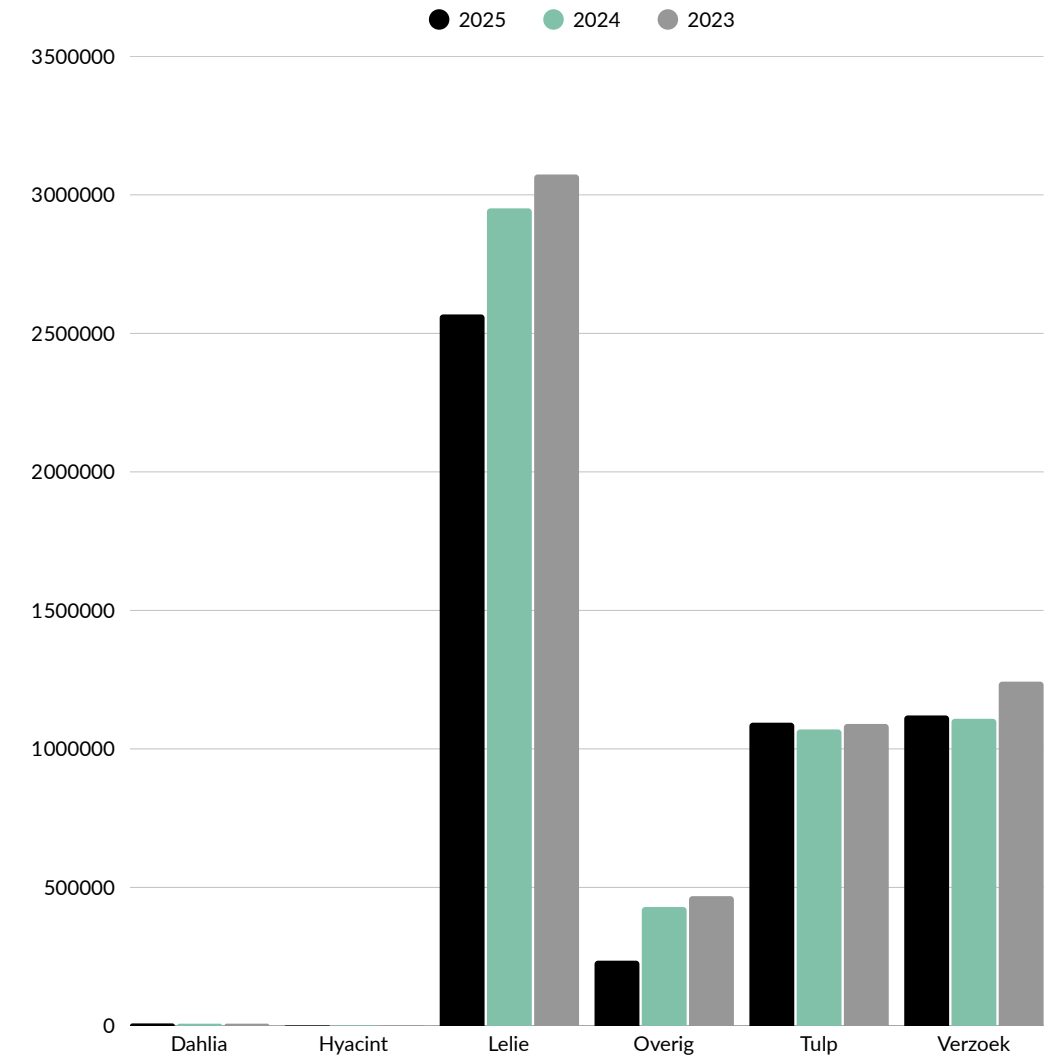
Toetsontwikkeling

In 2025 lag de focus van het Research & Development (R&D)-team op het project voor het verlagen van de kosten. Daardoor zijn er dit jaar minder nieuwe toetsen ontwikkeld. Wel heeft het team een nieuwe PCR toets geïmplementeerd voor TRSV en ToRSV. In januari 2025 verviel de Q-status van deze virussen, waardoor BKD deze toetsen mag uitvoeren. In 2025 zijn de toetsen al op verzoek uitgevoerd. In 2026 worden de toetsen verder gevalideerd. De verwachting is dat de toetsen in 2027 onder accreditatie kunnen worden uitgevoerd.

Antiserum productie voor ELISA toetsen

In 2025 is virusmateriaal van het TBV-virus geïsoleerd. Hiervoor is het protocol gebruikt dat in 2024 samen met de Wageningen Universiteit is ontwikkeld. Met het geïsoleerde virusmateriaal is TBV-antiserum gemaakt. Met dit antiserum kan specifiek het TBV-virus in een monster worden aangetoond. In 2026 wordt de kwaliteit van dit nieuwe antiserum getest.

Aantal toetsen per soort*

In april 2025 is het laboratorium succesvol overgestapt naar een nieuw LIMS (laboratorium informatie management systeem)

KWALITEIT & KENNIS

Accreditatie

Onze werkzaamheden in de veldkeuring, opplantkeuringen en bemonsteringen vallen onder accreditatie EN ISO/IEC 17020 (Inspectie) registratienummer I096. De volledige scope van onze accreditatie voor inspectie-instellingen [vindt u hier](#). Het grootste deel van onze laboratoriumtoetsen valt onder accreditatie EN ISO/IEC 17025 (Testen) registratienummer L285. De volledige scope van onze accreditatie voor testlaboratoria [vindt u hier](#).

De Raad voor Accreditatie (RvA) verstrekt deze accreditaties en controleert via audits jaarlijks of BKD nog aan alle normen voldoet. In maart heeft een volledige audit plaatsgevonden ter herbeoordeling van de accreditaties. Deze audit is succesvol afgerond en de accreditatie van BKD is verlengd tot 1 januari 2030. In het eindrapport van de herbeoordeling schrijft de RvA:

“Tijdens deze RvA-beoordeling is geconstateerd dat de geaccrediteerde verrichtingen naar behoren worden uitgevoerd door betrokken en deskundig personeel, met gebruikmaking van geschikte middelen en faciliteiten.”

In het laboratorium lag de focus van de audit op het totale informatiemanagement. Voor de invoering van het nieuwe LIMS is een transitie- en validatieplan opgesteld en is het systeem volledig gevalideerd. Dit was nodig om te voldoen aan de eisen van de EN ISO/IEC 17025 norm. De RvA heeft dit proces beoordeeld. De RvA heeft aangegeven dat de validatie en implementatie van het nieuwe LIMS goed zijn uitgevoerd. Tijdens de audit zijn twee bevindingen gedaan over de validatie en beveiliging van informatiemanagement systemen in het algemeen. De bevindingen zijn opgelost en het nieuwe LIMS is goedgekeurd door de RvA.

Accreditatie en (her)validatie van toetsen

De RvA heeft de uitbreiding en aanpassingen voor de volgende toetsen goedgekeurd:

1. De TaqMan-PCR-toets op SLRSV in schubben van Lilium
2. Het aangepaste PCR-protocol voor PIAMV in schubben van Lilium
3. De aangepaste PCR-protocollen voor ArMV, CMV, LMoV, LSV, LVX, TRV en TVX in schubben van Lilium naar aanleiding van de volume-reductie van de reactiemix
4. Het aangepast TBV ELISA protocol voor bollen van Tulipa met de kortere incubatietijden

Voor het PCR protocol voor DsMV en KoMV in Zantedeschia blad is een uitbreidingsaanvraag voorbereid, die binnenkort bij de RvA wordt ingediend.

Kwaliteitsborging

Laboratorium controles

Onder de EN ISO/IEC 17025 accreditatie moeten meerdere controles worden uitgevoerd om de kwaliteit van het toetsproces te waarborgen. Bij elke toets worden tijdens het proces meerdere controles gedaan. Daarnaast wordt een aantal getoetste monsters ook opnieuw getoetst ter controle. Dit gebeurt intern of door een ander laboratorium. De selectie van monsters voor deze interne vergelijking is in 2025 geautomatiseerd. Het nieuwe LIMS bepaalt nu welke monsters twee keer worden geanalyseerd. De resultaten worden met elkaar vergeleken. Als er verschillen zijn, wordt dit onderzocht en kan worden besloten dat een toets moet worden geoptimaliseerd. De resultaten van 2025 laten zien dat de kwaliteit van de toetsen hoog is.

Sinds 2024 zijn trendanalyses op onze interne controles ingevoerd. Hierdoor konden in 2025 langer lopende trends worden gevolgd. Voor twee PCR-controles werden afwijkingen in de trend zichtbaar, waarna de gebruikte controles zijn vervangen. Met de oude werkwijze, werd een afwijking pas zichtbaar na het uitvoeren van de PCR. Toetsen moesten in zo'n geval herhaald worden. Voor ELISA heeft het volgen van de trend geleid tot een meer gestandaardiseerde werkwijze en konden de concentraties van de positieve controles verlaagd worden. De reactie van de positieve controle sluit hierdoor beter aan bij de reacties van de monsters.

Na een succesvolle ervaring in 2024, is ook in 2025 een uitgebreidere analyse van onvolkomenheden uitgevoerd. Hierdoor zijn vooral de achterliggende oorzaken van onvolkomenheden uitgebreid onderzocht en zijn problemen structureel opgelost. De algemene trend is dat er minder menselijke fouten zijn gemaakt.

Door de introductie van het nieuwe LIMS zijn alle handboekdocumenten en werkinstructies waar nodig aangepast aan de nieuwe werkwijze.

Overige audits

Digitalisering intern audit- en bevindingenproces

In 2025 heeft BKD het interne audit- en bevindingenproces gedigitaliseerd. Hierdoor verlopen interne audits, rapportages en opvolging nu volledig via één digitaal systeem. Dit maakt het proces overzichtelijker, sneller en makkelijker te beheren. Bevindingen worden direct vastgelegd, toegewezen en gevolgd.

Bevindingen worden opgepakt volgens de 4 O-methodiek. Daarbij wordt systematisch gekeken naar Oorzaak, Omvang, Oplossing en Opvolging. Zo wordt niet alleen het directe probleem aangepakt, maar ook de onderliggende oorzaken weggenomen. Door eerst goed te analyseren wat er precies misgaat en wat de impact is, ontstaat een volledig beeld. Dit voorkomt dat er te snel alleen symptomen worden aangepakt. Het gebruik van de 4 O-methode zorgt daarmee voor blijvende kwaliteitsverbeteringen en verkleint de kans op herhaling. Bevindingen en tips zijn onderdeel van continu verbeteren en maken daarmee deel uit van het BKD-kwaliteitsmanagementsysteem.

Audits met collegakeuringsdiensten

In oktober 2025 hebben laboratoriummedewerkers van BKD en NAKtuinbouw bij elkaar interne audits uitgevoerd op de laboratoriumwerkzaamheden. Bij BKD wordt hierbij naar het hele werkproces binnen het laboratorium gekeken. Deze keer lag de focus op het vernieuwde systeem voor de registratie van bevoegdheden en de uitvoering van PCR-toetsen voor Zantedeschia.

Kennis

Buitendienst

In 2025 heeft de Buitendienst veel gedaan op het gebied van kennisontwikkeling en vakinhoudelijke verdieping.

1. Alle buitendienstmedewerkers hebben een training gevolgd bij BQS over ziekten en plagen in bloemgewassen.
2. De exportkeurmeesters zijn zowel in de zomer als het najaar getraind op de laatste wijzigingen in veranderde regelgeving rond im- en export.
3. En er zijn een aantal bedrijven uit de sector bezocht, waaronder een lelieveredelaar en proefkassen.

De Buitendienst is door een teeltadviseur uitgebreid geïnformeerd over de actuele galmijtproblematiek.

Laboratorium

BKD werkt mee aan verschillende PPS projecten (privaat publieke samenwerking). Hierbij wordt samen met andere onderzoeksgroepen kennis opgedaan. Binnen de PPS "Smart Q organismen" is kennis uitgewisseld over een nieuwe tool voor het ontwikkelen van pangenomen. In een pangenoem wordt het DNA van verschillende individuen van één organisme met elkaar vergeleken. Zo worden verschillen en overeenkomsten gevonden en kunnen eigenschappen van de individuen worden gekoppeld aan bepaalde stukken DNA. De tool helpt om het DNA van complexe pathogenen, zoals bacteriën, te analyseren. Daarmee kan beter worden bepaald welk deel van het DNA geschikt is om een toets op te ontwikkelen. Een onderzoeker van BKD wordt momenteel geschoold om te werken met deze software. Hiermee is BKD in staat toetsen te ontwikkelen voor dit soort meer complexe pathogenen.

De bloembollensector wil versneld nieuwe groene gewasbeschermingsmiddelen introduceren. In de PPS "Virusvrije bloembollen telen" is onderzocht of deze middelen invloed hebben op de ELISA- en PCR-toetsen. Bij geen van de onderzochte middelen was dat het geval, een belangrijk resultaat. Ook is verder onderzoek gedaan naar de verspreiding van TVX via de grond en naar de verspreiding van potyvirusen door bladluizen.

Continu verbeteren

Tips

Binnen de organisatie kunnen collega's al meerdere jaren tips doorgeven. Dit kunnen kansen voor verbetering zijn, problemen die tijdens het werk voorkomen of feedback van klanten. Deze tips werden doorgezet naar de verantwoordelijke collega die er mee aan de slag ging. Het proces is in 2025 voor iedereen inzichtelijk gemaakt. Tips komen nu binnen op een dashboard dat voor alle collega's toegankelijk is. In dit dashboard is de status en afhandeling van elke tip te volgen. Zo kunnen collega's direct zien wat er met hun eigen tips en met doorgegeven klantfeedback wordt gedaan.

project rode labels

Soms moet een monster worden getoetst via een proces dat niet standaard is ingeregeld in het LIMS. Dit zijn vaak uitzonderingen. Deze monsters krijgen een zogenaamd rood label en worden handmatig in het systeem verwerkt. Het verwerken van een rood label kost meer tijd, omdat niet alle gegevens tijdens het proces digitaal kunnen worden meegestuurd.

Om het proces sneller en eenvoudiger te maken, is een nieuwe werkwijze bedacht. Hierbij wordt alle benodigde informatie al bij de aanvraag digitaal vastgelegd en centraal opgeslagen. Zo kunnen alle collega's die het monster verwerken direct bij de juiste gegevens, wat veel efficiënter is. De nieuwe werkwijze wordt begin 2026 ingevoerd.

lean green belt training

Continu verbeteren heeft al meerdere jaren een belangrijke rol binnen BKD. Om dit nog beter in de organisatie te verankeren en de aanpak te uniformeren, zijn in 2025 en begin 2026 twaalf collega's opgeleid tot LEAN Green Belt. Ook is er een coördinator aangesteld die het continu verbeteren en de verbeterplannen van de groep begeleidt. Zij werken aan verbeterprojecten, samen met collega's uit alle afdelingen. BKD implementeert zo het LEAN-denken verder in de organisatie. BKD wil vooral stimuleren dat medewerkers kritisch naar hun eigen werk kijken en zelf met verbeterideeën komen. Dit sluit ook aan op de eerder genoemde mogelijkheid om intern tips en feedback door te geven.

BELEID

Teelt: keuringssystematiek en regelgeving

Keuringsreglement vernieuwd

In 2024 heeft het bestuur van BKD besloten het keuringsreglement te wijzigen. Het vorige reglement stamde uit 2019. Ontwikkelingen binnen en buiten BKD maakten actualisatie nodig. Begin 2025 zijn de voorgestelde wijzigingen goedgekeurd door het ministerie van LVVN.

Er zijn aanpassingen doorgevoerd in de regels over herbemonstering & -herkeuring, en in de regeling over 'geregistreeerde cultivars'. Ook zijn verouderde verwijzingen naar wetgeving en door BKD gebruikte applicaties bijgewerkt. Het nieuwe keuringsreglement is in februari 2025 gepubliceerd en gedeeld met alle bedrijven.

Productgroepen

BKD spreekt regelmatig met KAVB-productgroepen (teeltvertegenwoordiging) en ANTHOS (handelsvertegenwoordiging) over nieuwe ontwikkelingen in de sector die impact hebben op BKD. Deze ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de keuringsystematiek van BKD. Soms leidt dit tot aanpassingen in de uitvoeringsrichtlijnen. Hieronder staat een selectie van onderwerpen die BKD in 2025 met de productgroepen heeft besproken:

Tulp

1. De zorgen die de sector heeft over het stijgende viruspercentages.
2. Tulpengalmijt is besproken. Tijdens de visuele veldkeuring van tulpen in het voorjaar is in 2025 in 352 partijen tulpengalmijt gevonden. In 2024 waren dat 106 partijen en in 2023 slechts 10 partijen. Er zijn grote zorgen om deze toename.
3. De sector werkt aan oplossingen bij het wegvallen van middelen.

Lelie

1. De zorgen die de sector heeft over het imago van de lelieteelt.
2. De sector werkt aan oplossingen bij het wegvallen van middelen.

Hyacint

1. De afname van gezonde werkbollen zijn een punt van zorg binnen de sector. Steeds minder telers richten zich op het telen van werkbollen. Daarnaast is de virusdruk toegenomen. Het BKD bestuur heeft in 2025 een voorstel van de productgroep aangenomen, voor het verhogen van de norm voor Hyacintmozaïekvirus (HyMV) in de veldkeuring voor werkbollen.
2. Er ligt een voorstel van de productgroep voor het afschaffen van de verplichte Dickeya toets voor werkbollen.

Narcis

1. De broeierijkeuring geldt sinds het teeltseizoen 2025 - 2026 alleen nog voor partijen afbroei die verhandeld worden buiten Europa. De reden is dat stengelaal (*Ditylenchus Dipsaci*) een RNQP-status heeft gekregen binnen europa, waardoor de regulatie minder streng is. De aanpassing zorgt voor een gelijkijker keuringsregime voor de verschillende gewassen.

Zantedeschia

1. Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheid om een plantgoedtoets te ontwikkelen. Dit meerjarige onderzoek wordt uitgevoerd door een werkgroep van telers, BKD en BQS.
2. Het omzetten van de bladtoets DsMV/KoMV van ELISA naar PCR.

Gladiool

1. In 2025 is op de monstertuin een (pilot)onderzoek beoordeeld. In het onderzoek werd gekeken of het mogelijk was om een herkeuring uit te voeren bij partijen die bij de opplantkeuring net buiten de norm van klasse I vielen. Het ging om het percentage "dwalingen". Uit dit onderzoek blijkt dat er geen reden is om de norm te verruimen.
2. In maart 2025 is de gewasnaam van *Gladiolus callianthus* (Abessijnse gladiool) vervangen voor *Gladiolus murielae*. Dit gewas werd ook wel *Acidanthera* genoemd. De NVWA en KAVB hebben gemeld dat de gewasnaam *Gladiolus callianthus* niet juist meer was. Daarnaast accepteert Japan bij export sinds mei 2025 alleen nog partijen met de naam *Gladiolus murielae*.

Publicatie uitvoeringsrichtlijnen

Als ZBO valt BKD onder het Nederlandse “Besluit digitale toegankelijkheid overheid”. Dit betekent dat BKD haar website voor iedereen goed toegankelijk moet maken, bijvoorbeeld voor mensen met zicht-, gehoor- of andere beperkingen. De BKD-website is in 2024 onderzocht en op verschillende punten verbeterd. Eén grote uitkomst was dat BKD veel PDF-bestanden gebruikt. Deze bestandsvorm is niet goed toegankelijk. Alle uitvoeringsrichtlijnen zijn bijvoorbeeld opgesteld in PDF.

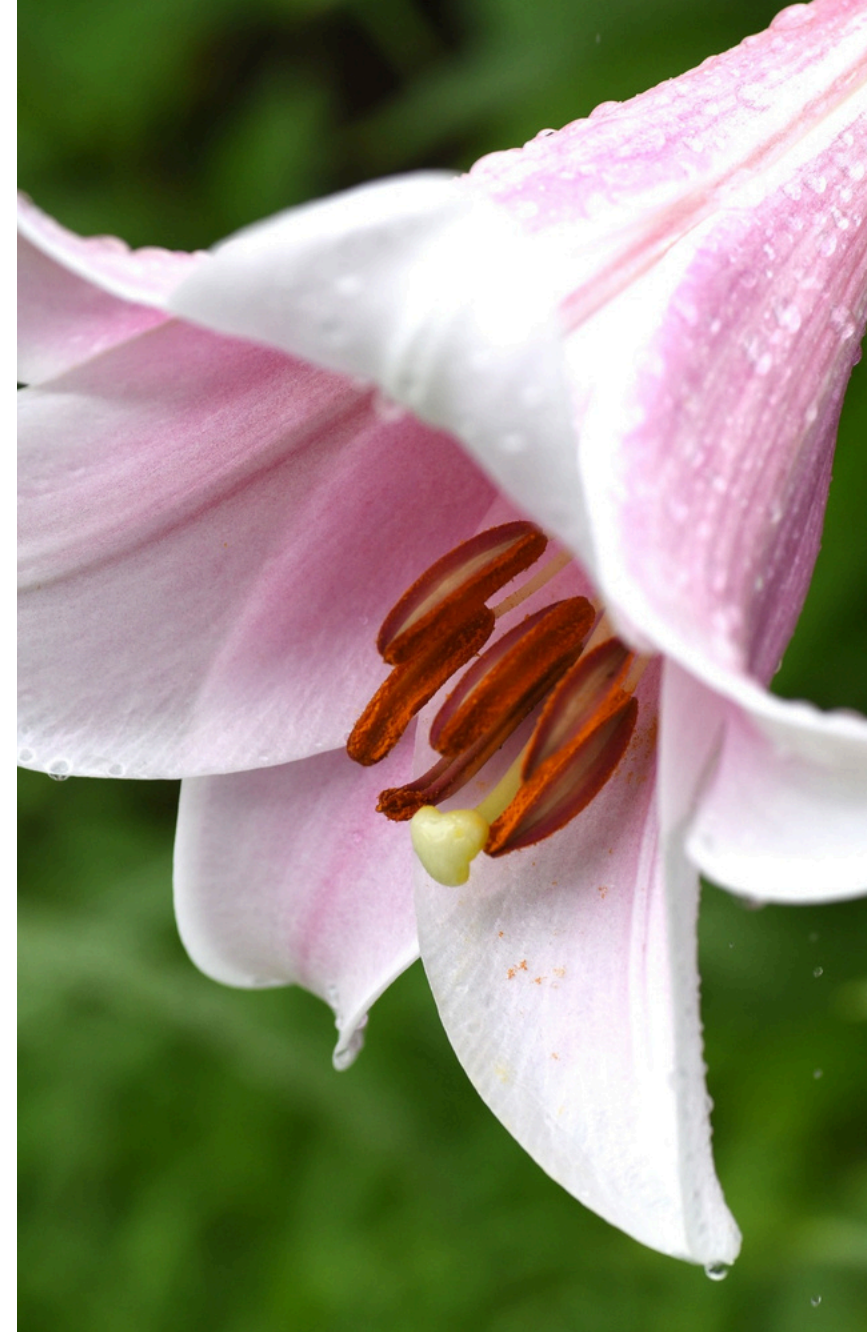
In 2025 is begonnen met het omzetten van de uitvoeringsrichtlijnen in PDF naar een webpagina. Op de nieuwe webpagina’s is tekst makkelijker leesbaar, ook omdat de tekst zich aanpast op het scherm van de gebruiker. Daarnaast werken de vernieuwde uitvoeringsrichtlijnen met een makkelijker menu om te navigeren.

Wijzigingen leliebladtoets

In 2024 is door het bestuur van BKD, in overleg met de productgroep en Anthos, besloten om de verplichte toetsing op LSV te laten vervallen. Dit is besloten omdat de cultivars die erg gevoelig zijn voor LSV niet meer worden geteeld en er weinig LSV meer voorkomt in de lelieteelt. Daarnaast geldt in de exporteisen van derde landen alleen nog een visuele norm. In 2025 is de leliebladtoets voor het eerst uitgevoerd zonder een toetsing op LSV.

Registratie support

Tijdens de registratieperiode voor de voorjaarsgewassen (2025-2026), heeft de pilot “Registratie Support” gedraaid. De standaard werkwijze is dat telers zelf de registratie doen in MijnBKD. Voor sommige telers kan dat echter lastig zijn – bijvoorbeeld door tijdgebrek of omdat digitaal werken niet altijd vanzelf gaat. Met Registratie Support kunnen zij de perceel- en partijgegevens aanleveren bij het Service Center van BKD. Daar nemen Service Center-collega’s tegen vergoeding de registratie in MijnBKD uit handen.

Handel: fytosanitaire regels voor markttoegang

Export afbroei-partijen tulp

In 2025 zijn tulpen van Nederlandse herkomst voorafgaand aan de bloemproductie extra getoetst, zodat partijen voldoen aan klasse I of ST. Alleen met deze klassen mogen partijen afbroei-tulpen naar Nieuw-Zeeland, Australië en Chili geëxporteerd worden. In 2024 was toetsing alleen nog verplicht voor bollen met herkomst Zuidelijk Halfrond. Sinds 2025 geldt dat alle partijen afbroei-tulpen alleen na boltoetsen geëxporteerd kunnen worden deze drie landen.

Soortnamen

Door de verdere digitalisering is het belangrijk dat broncodes correcte en volledige informatie bevatten. Er zijn bijvoorbeeld specifieke eisen aan de juiste vermelding van de soortnaam op het exportcertificaat. Voor export naar derde landen is een duidelijk onderscheid nodig tussen de officiële cultivarnaam en de geregistreerde handelsnaam volgens Edibulb. In 2025 is daarom de schrijfwijze op de veldcertificaten en in andere publicaties van BKD aangepast.

Daarnaast zijn in 2025 nieuwe initiatieven gestart om te komen tot één uniforme werkwijze voor lelies naar China, met als doel belemmeringen voor elektronisch certificeren weg te nemen. Voor de export van lelies naar China heeft de NVWA bepaald dat vanaf 1 juli 2025 de soortnaam op het certificaat precies moet overeenkomen met de naam van de lelies in de exportzending en op de Chinese invoervergunning.

Elektronisch certificeren Noorwegen

Na de invoering voor het Verenigd Koninkrijk in 2023, is sinds 31 maart 2025 ook voor de export van bloembollen naar Noorwegen een elektronisch certificaat (e-Phyto) verplicht. Exporteurs moeten hun fytosanitaire certificaten digitaal aanvragen via e-CertNL en het Ketenregister. Samen met Anthos en exportbedrijven heeft BKD veel werk verricht om bedrijven goed aan te sluiten op het Ketenregister. Hierdoor kon de handel soepel doorgaan. Sinds 31 maart wordt voor Noorwegen gecertificeerd zonder de traditionele 'natte stempel'.

Erkenningsregelingen

In het onderzoek van de Galan-groep is de wens naar voren gekomen om eigen verantwoordelijkheid van bedrijven meer te stimuleren. Bedrijven borgen zelf de kwaliteit en BKD borgt dat partijen minimaal dezelfde kwaliteit hebben als het standaard keuringsproces.

Met een erkenningsregeling komt er meer verantwoordelijkheid bij een bedrijf te liggen. De deelnemende bedrijven controleren zelf of zij aan alle eisen (voor kwaliteit en/of export) voldoen. BKD ziet dan toe op het proces. Alle eisen zijn en blijven voor alle bedrijven gelijk, of zij aan de erkenningsregeling meedoen of niet. Een bedrijf moet het eigen proces kunnen aanpassen op de erkenningsregeling. Dat is niet voor elk bedrijf haalbaar. Deelname aan een erkenningsregeling is daarom nooit verplicht. Wel kunnen voor een bedrijf dat deelneemt aan een regeling de BKD-kosten lager uitvallen. Exporteurs van lelie kunnen deelnemen aan de erkenningsregeling Horizontaal Toezicht. In 2025 is één nieuw bedrijf hiermee gestart. Het totaal aantal deelnemers is hiermee op vijf uitgekomen. Deze vorm van toezicht blijft een belangrijk instrument voor meer efficiënte en risicogerichte kwaliteitsborging. In 2023 startte de pilot 'Erkenning lelieteelt'. Deze zat in 2025 het derde en laatste pilotjaar. De pilot wordt in 2026 geëvalueerd om te bepalen hoe het erkenningsstelsel verder wordt ingericht en geïmplementeerd.

In het onderzoek van de Galan-groep is de wens naar voren gekomen om eigen verantwoordelijkheid van bedrijven meer te stimuleren

ICT-SYSTEMEN

ICT is essentieel

Uit het externe onderzoek van de Galan-groep blijkt dat ICT essentieel is voor de bedrijfsvoering van BKD en voor de sector. Daarom wordt de komende jaren extra geïnvesteerd in ICT op verschillende gebieden.

De volledige digitale verhandeling van bloembollen helpt om de efficiëntie in de keten te verbeteren en faalkosten te voorkomen. Faalkosten zijn kosten die ontstaan doordat iets niet in één keer goed gaat, bijvoorbeeld door fouten of ontbrekende informatie. Digitalisering helpt om deze fouten te voorkomen. BKD stimuleert dit.

NIS2 richtlijn

In 2025 heeft het bestuur van BKD besloten om te voldoen aan de Europese NIS2-richtlijn. Deze richtlijn moet de digitale veiligheid en informatiebeveiliging bij BKD versterken. BKD werkt nauw samen met de andere keuringsdiensten om kennis en ervaringen uit te wisselen en de voorbereidingen op elkaar aan te laten sluiten. In 2025 zijn de nodige voorbereidingen getroffen. De implementatie van de NIS2-maatregelen start in 2026.

Dataplatform Fabric

In 2025 is het nieuwe dataplatform Fabric ingericht en in gebruik genomen. Op dit platform zijn verschillende BKD-systemen aangesloten en geïntegreerd. Dit platform vormt een centrale, betrouwbare basis voor data-analyse. Het helpt BKD verder te groeien als data-gedreven organisatie. Door gegevens uit verschillende systemen te combineren ontstaat meer inzicht, kunnen processen beter worden gestuurd en kunnen beslissingen sneller en beter onderbouwd worden genomen. De gekozen opzet is toekomstbestendig. Het platform kan meegroeien met nieuwe databronnen, analysemogelijkheden en steeds krachtigere rapportages.

Teelt: MijnBKD

Ook dit jaar zijn de apps en systemen van MijnBKD verbeterd. De belangrijkste verbeteringen die meer gebruiksgemak opleveren, zijn:

1. Verbeterde techniek 'onder de motorkap'. De systemen van MijnBKD en KIS wisselen gegevens niet meer uit via een BUS, maar via 'business events'. Hierdoor werken de systemen sneller en stabiel. Dit maakt het landschap klaar voor de toekomst.
2. Nieuw LIMS-pakket voor het laboratorium. Het nieuwe LIMS-systeem is in gebruik genomen en gekoppeld aan de BKD-systemen. De overgang verliep zonder grote problemen. Hierbij is ook het oude laboratoriumsysteem zorgvuldig losgekoppeld.
3. Informatie over teeltgeschiktheid beschikbaar. Voor een aantal belangrijke exportlanden is nu voor de teler in MijnBKD te zien of een partij vanuit de teelt geschikt is voor export naar dat land.
4. Eenvoudigere schermen voor partijregistratie. De schermen voor het registreren van partijen in MijnBKD zijn overzichtelijker gemaakt.
5. Registratie van tweejarige teelt uitgebreid. Het is nu voor meer gewassen dan lelie mogelijk om het eerste jaar van een tweejarige teelt te registreren.
6. Verwerking broeierij-partijen voor export ingeregeld. Registratie, keuring en certificering van broeierijpartijen voor export van en naar het Zuidelijk Halfrond zijn in de systemen ingericht.
7. Vernieuwde Import- en Export-app. De vernieuwde mobiele app voor import en export is succesvol in gebruik genomen door zowel BKD, als Naktuinbouw. De app is gebouwd met moderne technieken en is daardoor toekomstbestendig. BKD werkt hiervoor samen met een externe partij, die zorgt voor flexibele ondersteuning en actuele technische kennis. Dit heeft het niveau van de app verhoogd.

Verhandeling: Ketenregister

De vraag naar een volledige digitale verhandeling, via Ketenregister en e-CertNL, wordt steeds groter. Het aantal fyto-sanitaire documenten dat via Ketenregister en e-CertNL wordt verwerkt, blijft groeien.

	2025	2024	2023
	Aantal	Aantal	Aantal
Totaal aantal fyto-sanitaire documenten verwerkt	19.507	19.404	20.373
Via Ketenregister en e-CertNL	14.707	13.903	13.247
Via Ketenregister Light	3.686	4.387	5.746
Via Ketenregister Medium	1.114	1.114	1.380

Verbeteringen Ketenregister

In 2025 werd het Ketenregister op de volgende punten doorontwikkeld en aangepast:

1. E-Phyto Noorwegen. Ketenregister is in 2024 en begin 2025 aangepast op het elektronisch certificeren naar Noorwegen per 31 maart (e-Phyto).
2. Exporteisen derde landen. De exporteisen van de NVWA voor verschillende derde landen zijn geactualiseerd in het Ketenregister. Dit betekent dat voor deze landen de teeltgeschiktheden voor partijen zijn toegevoegd.
3. Inspectie-informatie. In het scherm van een Ketenregister Full+ exporzending is nieuwe informatie beschikbaar gemaakt voor de gebruiker over de inspectie. Dit zorgt voor meer overzicht van de geplande inspecties.
4. Vooruitplannen inspecties. Voor het aanvragen van inspectieaanvragen zijn nieuwe planregels aangemaakt om het bezoek van de keurmeester vooruit en gericht in te plannen.
5. Exporzending vervallen of terugdraaien. Ketenregister Full+ is aangepast, zodat gebruikers een exporzending zelf kunnen laten vervallen of terugdraaien via de webschermen.
6. Het systeem is voorbereid op de mogelijkheid om "bijpak" te verwerken. Bijpak ontstaat bij bedrijven die aangesloten zijn bij andere keuringsdiensten, die een klein aantal bloembollen willen meesturen met een zending. Zij moeten deze bijpak vanaf 2026 via het Ketenregister kunnen verwerken.
7. Ten slotte zijn er werkzaamheden verricht om de performance en de beveiliging van Ketenregister te verhogen.

Ketenregister naar 1 module

Ketenregister bestaat uit verschillende modules, die elk hun eigen niveau van service en automatisering hebben. In 2024 is besloten om over te stappen op één standaard module: de huidige module KR-full+. De overstap is samen met de sector gepland op 1 juni 2026.

In 2025 is zijn technische voorbereidingen gedaan om het systeem hiervoor klaar te maken. Ook is gestart met een uitgebreid implementatie- en communicatieplan. Vooral voor exporteurs die nog geen KR Full+ gebruiken is de overstap groot. BKD zal daarom in 2026 veel aandacht besteden aan de communicatie.

ICT-systemen, infrastructuur en veiligheid

Door verbeteringen aan de netwerken waren de systemen van BKD ook in 2025 veilig en goed beschikbaar. Omdat Cyber Security zich snel ontwikkelt, is vooral de beveiliging van de netwerken verder uitgebreid en zijn verschillende servers in de Cloud vernieuwd. In 2025 is ook een nieuw, modern VPN-systeem in gebruik genomen. Hierdoor kan er nog veiliger op afstand worden gewerkt.

Verder is begonnen met het moderniseren van een aantal servers en is gestart met geavanceerde log-systemen. BKD werkt toe naar een centraal systeem voor het aan- en afmelden van gebruikers.

ORGANISATIE

Bestuur

In 2025 heeft de onafhankelijk voorzitter van het bestuur, Kees van Ast, na 25 jaar zijn functie neergelegd. In juni is er een passend afscheid georganiseerd met collega's en relaties uit de sector. Na een wervingsprocedure heeft het bestuur Dirk Duijzer benoemd als nieuwe onafhankelijk voorzitter. Het ministerie van LNV heeft deze benoeming goedgekeurd.

Het bestuur heeft in 2025 zes keer vergaderd. De reguliere onderwerpen, zoals de jaarrekening en begroting zijn behandeld. Ook is veel aandacht besteed aan het extern uitgevoerde onderzoek door de Galan-groep en hoe BKD verder invulling gaat geven aan de uitkomsten. Ook zijn de samenwerking met andere keuringsdiensten, cyber security en een vernieuwd protocol werkafspraken behandeld. Er zijn in 2025 een aantal normaanpassingen goedgekeurd door het bestuur.

Sectorraad

In de Sectorraad heeft de heer Marcus in september de plaats overgenomen van mevrouw van der Hulst, als adviseur van de KAVB. De sectorraad is in 2025 vier keer samengekomen en heeft BKD geadviseerd over het beleid en de strategische plannen. Het jaarverslag en de begroting zijn behandeld en het rapport van de Galan-groep, met de daaruit volgende acties. Inhoudelijk is er onder andere aandacht geweest voor knolcyperus, een punt van zorg in de sector.

Management

De dagelijkse leiding van BKD ligt bij de directeur. Het managementteam (MT) bestaat uit de directeur en vier MT-leden. Begin 2025 is het Hoofd Financien en Algemeen Beheer, Huub Fris, met pensioen gegaan. In deze functie is Aschwin van Gennip gestart als nieuw MT-lid.

Daarnaast heeft Karen Gerding medio 2025 haar functie als Hoofd Buitendienst neergelegd, om binnen BKD verder te gaan als Lead Auditor Kwaliteit & Processen. Door het gelijktijdige vertrek van Frans Claassen als Hoofd Keuringsbeleid & ICT, is de organisatiestructuur onder de loep genomen en aangepast. De functies Hoofd Buitendienst en Hoofd Keuring & kwaliteit zijn samengevoegd tot de nieuwe functie Hoofd Keuringen. Deze functie wordt vanaf oktober 2025 ingevuld door Rolf Keur. Hierdoor vallen het keuringsbeleid en de buitendienst onder één eindverantwoordelijke.

Daarnaast is een manager Buitendienst aangesteld. Hij geeft operationeel leiding aan de Buitendienst en speelt een centrale rol in het contact met geregistreerde bedrijven. De manager adviseert het Hoofd Keuringen over de ontwikkeling en implementatie van beleid, zoals erkenningen, risicogebaseerd keuren en aanpassingen in uitvoeringsrichtlijnen. Hiermee vormt deze functie een belangrijke schakel tussen het MT en het team Buitendienst.

De verantwoordelijkheid voor ICT is ondergebracht bij het nieuwe Hoofd Financien en Algemeen beheer. BKD vertrouwt erop met deze nieuwe structuur de strategische agenda goed uit te kunnen voeren de komende jaren.

[Klik hier voor de volledige bestuur samenstelling](#)

[Klik hier voor de volledige sectorraad samenstelling](#)

Van links naar rechts: Bast Karsten, Bert Pinxterhuis, Hendrik Jan Kloosterboer, Ruben van der Tang, Hans Glorie, Dirk Leenen, Dirk Duijzer, John van Ruijven. De andere leden van de sectorraad waren niet aanwezig op het moment dat de foto werd genomen.

[Klik hier voor de volledige management samenstelling](#)

Ondanks de hoge werkdruk bleef het verzuim in 2025 met 2,3% extreem laag. Een percentage waar BKD trots op is!

Medewerkers

BKD had in 2025 honderd medewerkers in vaste dienst. Na de vacaturestop in 2024 zijn er weer verschillende functies ingevuld, wat een positief effect had op de teams. Het onderzoek naar een robuustere BKD en de ontwikkelingen die daaruit volgden zijn uitgebreid in alle teams besproken. Daarbij kwamen vragen over wat dit betekent voor het werk, maar ook veel positieve reacties. Duidelijk te zien was de bereidheid om mee te denken over hoe BKD kan blijven groeien in een veranderende wereld. Het omgaan met veranderingen en nieuwsgierigheid waren dan ook belangrijke thema's binnen de organisatie in 2025. Hiervoor was aandacht tijdens de trainingen persoonlijke effectiviteit, maar ook vanuit het LEAN gedachtegoed, dat BKD breder in de organisatie implementeert. Ondanks de hoge werkdruk bleef het verzuim in 2025 met 2,3% extreem laag. Het lag zelfs 0,2% lager dan in 2024. Een percentage waar BKD trots op is!

Opleiding & training

In 2025 is de BKD Academie Online verbeterd en gebruikersvriendelijker gemaakt. BKD wil hiermee het idee van 'de lerende organisatie' verder versterken. Collega's zijn gevraagd om minimaal 3 verplichte trainingen te volgen en daarnaast zelf trainingen te kiezen die passen bij hun werk en interesse. Ook zijn er eigen BKD-trainingen ontwikkeld binnen de online academie en zijn op een aantal herkenbare werksituaties bundels van trainingen aangeboden. Hierbij kan gedacht worden aan een bundeling met trainingen over het geven presentaties.

In 2024 werd vanwege de financiële situatie een beperkt opleidingsprogramma aangeboden. In 2025 is er weer volledig ingezet op het ontwikkelen van de competenties van BKD-medewerkers. Zo zijn er teamtrainingen gegeven om de samenwerking te versterken en groepstrainingen op het gebied van persoonlijke effectiviteit.

Voor het laboratoriumpersoneel is een vakinhoudelijke training aangeboden over PCR. Daarnaast zijn twaalf collega's opgeleid in de LEAN-systematiek, zodat zij projecten procesmatig en projectmatig kunnen begeleiden.

Werving

In 2025 is via eigen werving een nieuwe MT-collega gevonden. Daarnaast is er een nieuwe MT-collega gestart via een extern werving bureau. Via eigen werving zijn een drietal nieuwe collega's gestart op het laboratorium en een tweetal collega's op de ICT-afdeling. Deze vacatures zijn vervanging en geen uitbreiding. Bij de start hebben alle nieuwe collega's een opleidingsprogramma gevolgd in de BKD Academie Online. Deze "onboarding-trainingen" zijn begin 2025 door BKD zelf gemaakt. Daarnaast hebben zij begeleiding van collega's van hun nieuwe afdeling gekregen.

Detachering

Het detacheren van medewerkers zorgt voor een betere arbeidsinvulling en verdeling binnen de regio's, het behoud van goed personeel en het versterkt de samenwerking met ketenpartners. Naast werkzaamheden voor andere keuringsdiensten bestaat het in belangrijke mate uit het nemen van watermonsters voor KIWA Verin.

Arbeidsvoorwaarden

In juli 2025 is een CAO-verhoging van 2% doorgevoerd. Per 1 januari 2026 volgt nog een CAO-verhoging van 2,2%. In 2025 is met de pensioencommissie van de Ondernemingsraad meerdere malen overlegd over het aanpassen van het pensioenreglement. Aanpassing is noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Toekomst Pensioenen. De aanpassingen gaan in op 1 april 2026. Daarmee voldoet BKD ruim op tijd aan de benodigde aanpassingen.

Arbo en Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

De RI&E wordt elk kwartaal gemonitord. Er zijn stappen gemaakt op diverse acties binnen de RI&E.

Samenwerking keuringsdiensten

De zes keuringsdiensten (BKD, COKZ, KCB, NAK, Naktuinbouw en Skal) zijn in 2025 nog nauwer gaan samenwerken. Er is vaker en op meerdere vlakken kennis gedeeld, om van elkaar te kunnen leren en efficiënter te kunnen werken.

De keuringsdiensten hebben dit jaar samen afgesproken op welke kenmerken ze beoordeeld kunnen worden, om te bepalen wanneer zij hun werk goed doen. Elke vijf jaar vindt zo'n beoordeling plaats. Dat is verplicht volgens de wet, als verantwoording naar de eigenaar van de keuringsdiensten: het ministerie van LNVN. Met deze afspraken wordt de beoordeling van alle keuringsdiensten nu gelijkgetrokken.

De keuringsdiensten helpen elkaar al langere tijd met personeel. In drukke tijden of op kwetsbare functies, worden medewerkers bij een andere keuringsdienst ingezet. Om dit op een standaard manier te doen, is één tariefmodel gemaakt. Kosten worden nu tussen de keuringsdiensten op één manier verrekend. Ook is de arbeidsfilm van verschillende functies vergeleken, om meer inzicht te krijgen wie wanneer bij elkaar kan inspringen.

Ten slotte is er gezamenlijk gewerkt aan betere veiligheid van computersystemen. Dit is nodig om te voldoen aan nieuwe wettelijke verplichtingen (NIS2). Een belangrijk deel hiervan is scholing van medewerkers op het gebied van cybersecurity. Door dit samen te organiseren, is veel geld bespaard. Ook opleidingen op andere vlakken worden nu gezamenlijk opgezet.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Goed, sociaal betrokken werkgeverschap en werkgelegenheid in de regio zijn belangrijke thema's voor BKD. Deze onderwerpen passen binnen het MVO-beleid. Het laboratorium heeft twee laboratorium medewerkers met een migratieachtergrond aangenomen. Zij hadden moeite om een vaste baan op niveau te vinden. In samenwerking met de gemeente hebben zij bij BKD de kans gekregen zich te ontwikkelen. Met de ondersteuning van onze lab medewerkers hebben zij zich ontwikkeld tot goede vaste krachten.

In 2025 was vitaliteit een maandelijks terugkerend thema. BKD besteedt hier aandacht aan om de binding van collega's met BKD te versterken en het ziekteverzuim laag te houden. Elke maand zijn activiteiten georganiseerd om de mentale en fysieke gezondheid van medewerkers te ondersteunen, zoals yoga, verschillende sporten, een slaapworkshop, wandelingen en aandacht voor gezonde voeding.

JURIDISCHE ZAKEN

Klachten en bezwaren

BKD is een Zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat besluiten neemt die onder de Algemene wet bestuursrecht (AWB) vallen. Daarom kunnen belanghebbenden officieel bezwaar maken tegen door BKD genomen besluiten. In 2025 zijn vier bezwaarschriften ingediend. BKD heeft deze bezwaren ongegrond verklaard. Tegen die herziene besluiten is geen beroep meer aangetekend, waarmee deze zaken zijn afgehandeld. Bedrijven kunnen ook een klacht indienen over gedragingen van medewerkers van BKD. In 2025 zijn twee formele klachten behandeld en afgehandeld.

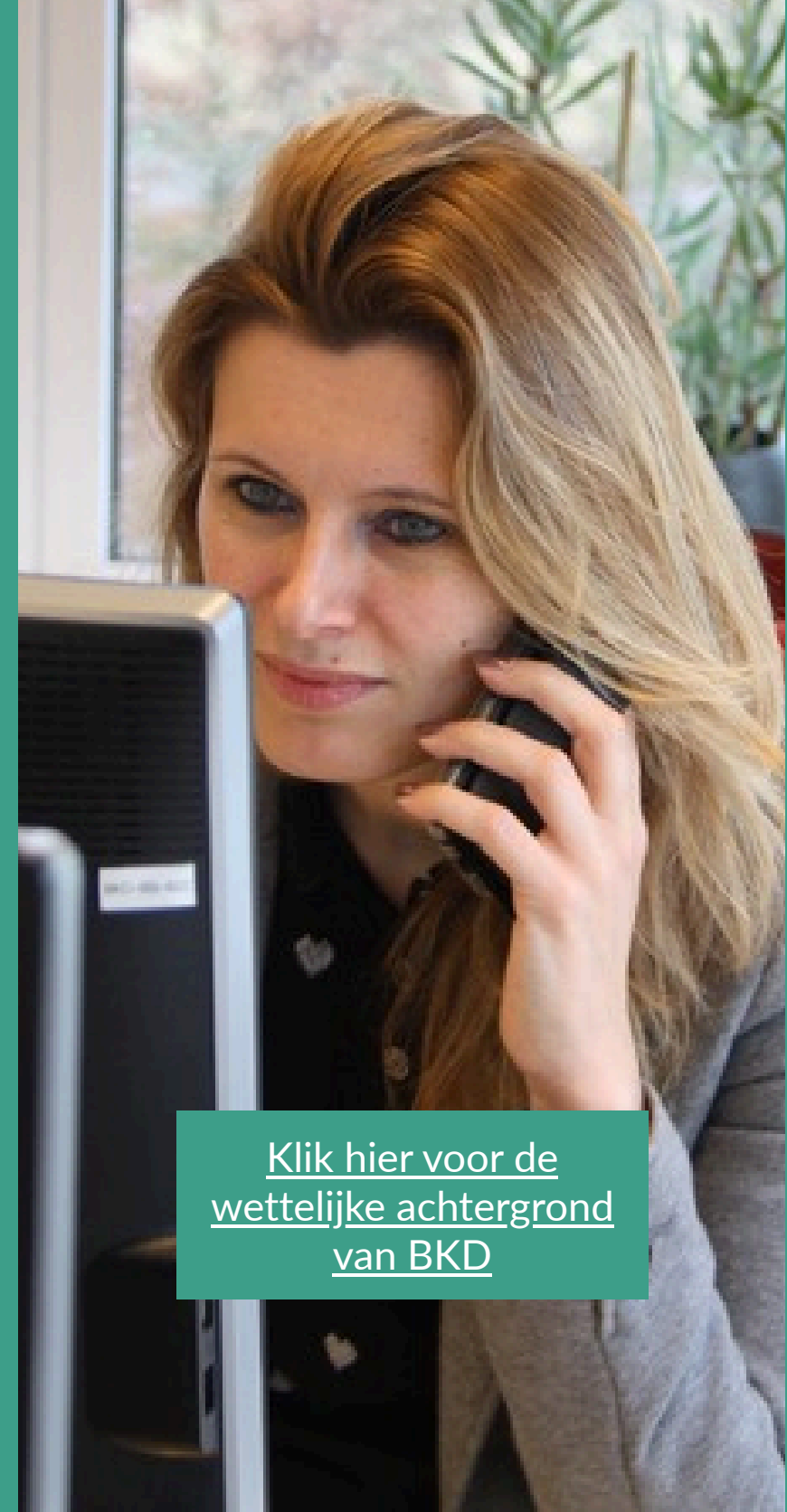
Handhaving

Omdat de kwaliteitstaken en fytosanitaire taken van BKD zijn geregeld in verschillende wetten, gelden voor beiden andere regels voor handhaving. Bij kwaliteitsovertredingen is een behandeling door het tuchtgerecht mogelijk. Bij bepaalde fytosanitaire overtredingen kan BKD de NVWA inschakelen. De NVWA kan een bestuurlijke boete opleggen, op basis van een rapport van bevindingen dat BKD opstelt. BKD kan in beide gevallen (kwaliteit en fyto) ook bestuursdwang toepassen, bijvoorbeeld met een 'last onder dwangsom' (een boete wanneer de overtreding niet binnen de gestelde termijn wordt beëindigd).

Tuchtgerecht

In 2025 hebben drie zittingen van het Tuchtgerecht plaatsgevonden. In totaal zijn 16 zaken behandeld. Twee van deze zittingen vonden plaats aan het einde van 2025, waardoor de uitspraken daarvan nog niet bekend waren bij het schrijven van dit jaarverslag. In alle zaken ging het om het opplanten van niet-goedgekeurd teeltmateriaal.

De maximale boete bij een zitting van het Tuchtgerecht is €25.750. Zo'n hoge boete wordt vooral opgelegd wanneer de overtreding is gepleegd met een grote of waardevolle partij. Ook kan het Tuchtgerecht bij het vaststellen van de boete meewegen of de gedaagde financieel voordeel heeft gehad door de overtreding. Het Tuchtgerecht kan ook andere maatregelen opleggen, zoals berisping, openbaarmaking van de uitspraak en verzwaaard toezicht, of een combinatie hiervan. Kosten die hierbij horen zijn voor rekening van de gedaagde. Een geldboete kan geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk worden opgelegd. Voordat een zaak aan het Tuchtgerecht wordt voorgelegd, is toestemming nodig van de bevoegde Officier van Justitie om die zaak tuchtrechtelijk af te handelen. Die toestemming heeft BKD tot nu toe altijd verkregen.

[Klik hier voor de wettelijke achtergrond van BKD](#)

Voorzittersbeschikkingen

In 2025 zijn geen zaken afgehandeld met een voorzittersbeschikking. Bij een voorzittersbeschikking neemt de voorzitter van het Tuchtgerecht zelf een schriftelijk besluit, zonder dat er een zitting plaatsvindt. De voorzitter beoordeelt of deze manier van afhandelen passend is. Met een voorzittersbeschikking kan een berisping en/of een boete van maximaal €225 worden opgelegd. Ook voor dit soort zaken is ook toestemming nodig van de officier van justitie.

Rapport van Bevindingen

Bij een vermoeden van een overtreding van de fytosanitaire regels, kan BKD een Rapport van Bevindingen opstellen voor de NVWA. De NVWA heeft hiervoor een vast format. Het doel van dit rapport is om de feiten duidelijk aan te leveren, zodat de NVWA de zaak verder kan afhandelen. Als de NVWA in het aangeleverde materiaal voldoende aanleiding ziet, kan zij een bestuurlijke boete opleggen. De hoogte van deze boete is vastgelegd in een daarvoor opgesteld register (SPEC). In 2025 heeft BKD geen Rapport van Bevindingen opgesteld.

Waarschuwingen

In 2025 heeft BKD 65 waarschuwingen verstuurd. Er zijn 14 waarschuwingen gegeven voor onjuiste leveringsnota's, 12 voor het vermeerderen van een niet-goedgekeurde partij en 4 voor onterechte opplant. In 2025 lag er extra aandacht op de gewassen hyacint en dahlia.

Daarnaast zijn 35 waarschuwingen verstuurd voor te late registratie. Sinds 2023 houdt BKD strenger toezicht op de sluitingsdata van registraties, om onnodige kosten te voorkomen en een gelijk speelveld te handhaven. 2023 gold als overgangsjaar. In 2024 zijn veel bedrijven gewaarschuwd en in sommige gevallen zijn maatregelen opgelegd. In 2025 zette de trend van tijdige registratie door: het aantal te late registraties is verder gedaald.

Bestuursdwang

BKD is bevoegd om bestuursdwang toe te passen. Dit gebeurt in de praktijk door een 'last onder dwangsom' op te leggen. BKD gebruikt deze maatregel bijvoorbeeld om het aantal te late registraties terug te dringen (zie vorige paragraaf). Bedrijven worden eerst gewaarschuwd en krijgen de kans om alsnog binnen de gestelde termijn te registreren. Als dat niet gebeurt, moeten zij een 'last onder dwangsom' betalen. Hoe langer de registratie uitblijft, hoe hoger de dwangsom wordt, tot het gestelde maximum is bereikt.

Het doel van deze manier van handhaven is het stimuleren van het gewenste gedrag. Een bedrijf kan een dwangsom altijd voorkomen door de gewenste handeling, zoals tijdig registreren, binnen de gestelde termijn uit te voeren.

Controle door BKD

Door verdergaande digitalisering van processen bij BKD en in sector, kunnen meer controles worden gedaan met toepassing van ICT. Een bekend voorbeeld hiervan is het Ketenregister waarin een zending vastloopt als er iets niet klopt. Dat kan bijvoorbeeld een onwaarschijnlijke vermeerdering van een partij zijn (door aantallencontrole) of onjuiste documentatie. Wanneer overtredingen of verkeerde aangiftes op deze manier aan het licht komen, handhaaft BKD hierop.

In 2025 heeft BKD daarnaast bij teeltcontrole extra aandacht gehad voor de registratie van de gewassen Hyacint en Dahlia. Dit zal in 2026 worden voortgezet.

Protocol werkafspraken

In 2025 hebben BKD en LVVN het Protocol Werkafspraken afgerond en ondertekend. Hierin staan alle afspraken tussen BKD en LVVN (incl. NVWA) over de uitvoering van de wettelijke taken en bevoegdheden die BKD heeft gekregen van het ministerie. Het gaat vooral om de rollen en verhoudingen: BKD voert het werk uit, NVWA geeft de opdracht en LVVN is de eigenaar. Deze afspraken stonden eerst in een 'aansturingsprotocol', maar dat was verouderd en moest vernieuwd worden.

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is halverwege 2022 ingegaan en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). BKD valt als ZBO onder deze wet. Dat betekent dat BKD documenten die onder de Woo vallen openbaar moet maken wanneer iemand daarom vraagt, tenzij er een geldige uitzondering is. De Woo verplicht bestuursorganen ook om bepaalde documenten uit zichzelf openbaar te maken. Voor BKD geldt deze verplichting nu nog niet, omdat BKD onder een tijdelijke uitzonderingsregeling valt.

In 2025 heeft BKD twee Woo-verzoeken behandeld. In beide gevallen zijn documenten verstrekt, maar niet alles waarom werd gevraagd. In één geval is bezwaar gemaakt tegen de beslissing van BKD om niet alles aan te leveren. Na het horen van de bezwaarmaker heeft BKD het bezwaar ongegrond verklaard. Daartegen is geen beroep ingesteld. In het tweede geval is in overleg met de verzoeker besloten, dat het verzoek aangehouden wordt en opnieuw in behandeling wordt genomen als de verzoeker daarom vraagt.

In 2025 hebben BKD en LVVN het Protocol
Werkafspraken afgerond en ondertekend

FINANCIËN

Tarieven

De tarieven 2025 zijn per 1 januari 2025 gemiddeld met 7,29% verhoogd. In de begroting was rekening gehouden met een krimp in arealen en de afschaffing van de LSV toets in de leliebladcampagne. Ook was rekening gehouden met minder opplantmonsters. Met name het areaal kromp uiteindelijk minder dan begroot. Het aantal aangesloten bedrijven daalde minder hard dan begroot. Eind 2025 waren 12 bedrijven minder aangesloten dan eind 2024 (van 1116 naar 1104 bedrijven). De totale inkomsten namen uiteindelijk met € 509.000 toe ten opzichte van 2024.

In de begroting was ook rekening gehouden met een daling van de personeelskosten, maar een stijging van kosten voor ingeleend personeel. Een aantal vacatures zou worden ingevuld door tijdelijk personeel. Ook werden prijsstijgingen van materialen op het lab verwacht. Maar met de aanpassingen in het PCR laboratorium zijn meer kosten bespaard dan in de begroting was opgenomen. Huisvestigingskosten en automatiseringskosten zijn gestegen ten opzichte van de begroting.

Vergelijking met 2024: overzicht van inkomsten en uitgaven 2025

BKD heeft het boekjaar 2025 afgesloten met een positief saldo van € 444.000. In 2024 sloot de BKD het boekjaar af met een positief saldo van € 608.000.

Inkomsten 2025 vergeleken met 2024

De totale inkomsten in 2025 waren € 12.535.000 en komen € 509.000 (4,2%) hoger uit dan in 2024. De inkomsten uit reguliere keuringstaken zijn € 150.000 (3,6%) lager dan in 2024. De overige inkomsten uit keuringstaken zijn 1% gedaald ten opzichte van 2024. Hieronder vallen onder andere protocollen met derde landen en kwekersrechten. De inkomsten uit Laboratoriumtoetsen stegen met 10,8%, de inkomsten uit registratie (bedrijven, areaal en partijen) stegen met € 497.000 (14,6%) en de inkomsten uit de werkzaamheden van de Buitendienst dalen met 3,5%. De inkomsten uit detachering stegen met 12%. BKD heeft in 2025 geen dividend of subsidies ontvangen. In 2024 was dit wel het geval.

Kosten 2025 vergeleken met 2024

De kosten die volgden uit gewone bedrijfsvoering stegen met € 672.000 ten opzichte van 2024. De grootste stijgingen zitten in de personeelslasten (5,6%) en de algemene kosten, waaronder huisvesting en bestuur- en vergaderkosten. De keuringskosten zijn 4,5% hoger dan in 2024. Daarnaast zijn de ICT kosten met 22,5% gestegen. De afschrijvingskosten zijn gedaald ten opzichte van 2024, omdat er na een waardetest (impairment test) van de Immateriële Vaste Activa in 2024 twee modules van MijnBKD zijn afgewaardeerd. Daarnaast zijn de rentelasten in 2025 gedaald ten opzichte van een jaar eerder.

Vergelijking met de begroting: overzicht van inkomsten en uitgaven 2025

BKD heeft het boekjaar 2025 afgesloten met een positief saldo van € 444.000. Er was voor 2025 een sluitende begroting opgesteld.

Inkomsten 2025 vergeleken met de begroting

De inkomsten uit reguliere keuringstaken waren in 2025 op begroting. De inkomsten uit wettelijke laboratoriumtoetsen zijn € 30.000 onder begroting gebleven. De inkomsten uit vrijwillige toetsen zijn € 38.000 boven begroting uitgekomen. De inkomsten uit registratie zijn in totaal € 124.000 hoger dan begroot. In 2025 is € 37.000 meer dan begroot ontvangen uit detachering en de doorbelasting van personeelskosten. Daarnaast is in 2025 € 30.000 betaalde dividendbelasting terug ontvangen, dit was niet begroot. Ook waren de inkomsten uit rente € 23.000 hoger dan begroot.

Kosten 2025 vergeleken met de begroting

De kosten uit gewone bedrijfsvoering waren in 2025 € 222.000 lager dan begroot. De grootste daling zit in de kosten van vast personeel. Deze kosten zijn € 293.000 onder begroting gebleven. Daarentegen zijn de kosten voor tijdelijk personeel € 186.000 hoger dan begroot.

De directe kosten voor keuringen waren 10% lager dan begroot. Dit komt met name door efficiënter werken. De kosten voor ICT, exclusief de inhuur van externe specialisten, waren € 49.000 hoger dan begroot. Dit heeft te maken met het verder ontwikkelen van onder andere MijnBKD. De afschrijvingskosten zijn ook in 2025 lager dan begroot. Hierin zit inbegrepen de afwaardering van het nematoden lab.

Balans per 31 december 2024

Het bedrag op de bankrekening van BKD (liquiditeit) nam in 2025 toe met € 638.000. De waarde van de voorraad steeg met € 32.000. De kortlopende vorderingen, waaronder het debiteurensaldo namen met € 239.000 toe. Kortlopende schulden, waaronder leveranciers, dalen met € 111.000. Hierin is ook de aflossing van de hypothecaire lening a € 46.000 opgenomen.

De liquiditeit uitgedrukt in de ratio van vlotte activa (zonder voorraad) in verhouding tot de kortlopende verplichtingen, is ook in 2025 sterk verbeterd van 1,32 naar 1,86. De reserves zijn in 2025 gestegen met € 529.000 van € 4.831.000 in 2024 naar € 5.360.000.

Investeringsen

In 2025 heeft BKD geïnvesteerd in zowel immateriële- als materiele vaste activa (IVMA en MVA). In totaal is voor € 180.000,- uit eigen middelen geïnvesteerd, waarvan € 97.000 in IVMA en € 83.000 aan MVA.

1. Onder de IMVA vallende de volgende investeringen:
 - a. Ontwikkeling en invoering van het nieuwe LIMS in het laboratorium (in april 2025 in gebruik genomen);
2. Onder de MVA vallen de volgende investeringen:
 - a. Laboratorium: € 55.000;
 - b. ICT – hardware: € 25.000;
 - c. Inventaris: € 3.000;

BKD heeft een waardetest (impairment test) uitgevoerd op een gedeelte van het laboratorium. Het ontwikkelen van een nematodenlab is stopgezet en zal niet meer worden voortgezet. Daarom is besloten de hierbij horende investeringen in 2025 geheel af te boeken voor een bedrag van € 14.000.

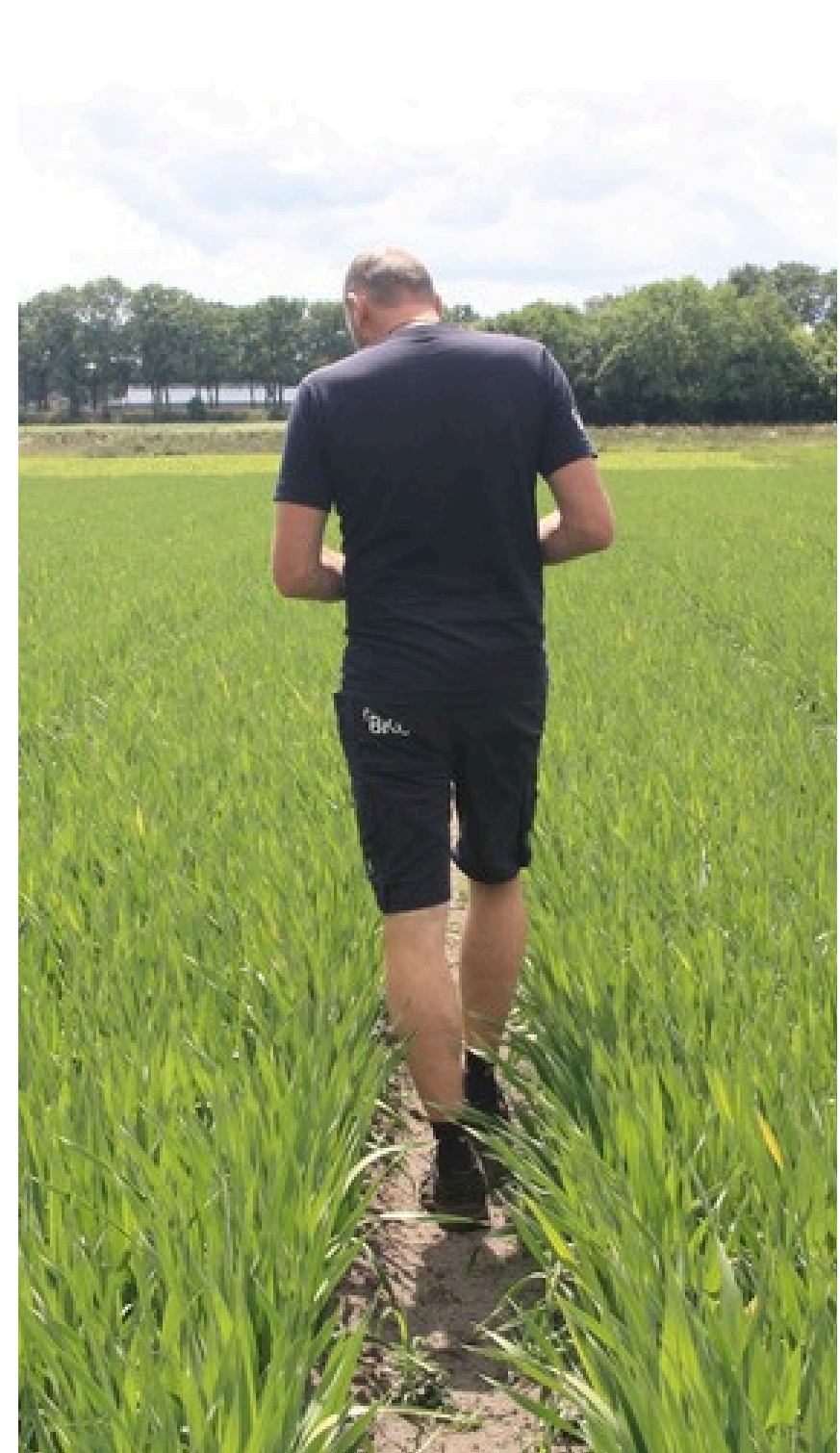
Begroting 2026

Voor 2026 heeft BKD een sluitende begroting opgesteld. De eerste berekeningen kwamen uit op een tariefstijging van 7,32%. In 2025 is echter duidelijk geworden dat BKD als ZBO, niet alle gemaakte kosten meer mag doorberekenen aan haar klanten. Vanaf 2026 neemt het ministerie van LNV een deel van de kosten voor haar rekening. Hierdoor is de tariefstijging verlaagd naar een integrale tariefstijging van 4,73%.

Dit jaar zijn voor het eerst de gerealiseerde arealen en aantallen partijen van het huidige jaar (2025) als basis genomen voor de begroting van volgend jaar (2026). In eerdere jaren werd voor de begroting een schatting gemaakt van de verwachte groei of krimp. Met deze nieuwe werkwijze wordt rekening gehouden met een gelijkblijvend volume.

In de begroting zijn investeringen opgenomen, die passen bij de nieuwe strategische agenda (waarover meer is toegelicht in dit jaarverslag). In 2026 wordt ook geïnvesteerd in de invoering van NIS2, om de digitale veiligheid te versterken. Als gevolg hiervan wordt ook geïnvesteerd in het vervangen van verouderde ICT-applicaties.

Personeel is de grootste kostenpost voor BKD. De personeelskosten zijn 65% van de totale operationele kosten, inclusief de CAO-verhogingen. Met de investeringen in een robuustere BKD zijn in de begroting 2026 ook een aantal vacatures.

Balans per 31 december 2025 (na saldoverdeling)

Activa (in euro)	2025		2024	
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa	1.100.707		1.194.298	
Materiële vaste activa	6.051.405		6.362.732	
Financiële vaste activa	18.000		18.000	
		7.170.112		7.575.030
Vlottende activa				
Vorraden	703.829		671.945	
Vorderingen	994.625		844.721	
		1.698.454		1.516.666
Geldmiddelen		2.012.115		1.373.711
Totaal Activa		10.880.682		10.465.407

Pasiva (in euro)	2025		2024	
Vrije reserves		5.360.180		4.812.599
Bestemmingsfonds Tuchtgerecht		-186		18.469
Wettelijke reserves		2.054.212		2.138.817
Vorzieningen		562.290		480.718
Langlopend vreemd vermogen		1.286.177		1.332.249
Kortlopende schulden		1.618.009		1.682.554
Totaal Passiva		10.880.682		10.465.407

CONTACT INFORMATIE

Zwartelaan 2
2161 AL
Lisse

0252-419101
info@bkd.eu

BIJLAGE 1

Bestuur samenstelling 2025

Naam	Functie	Voorgedragen door	Goedgekeurd door
ir. K.J. van Ast	Voorzitter (t/m mei 2025)	Bestuur BKD	Ministerie van LVVN
mr. drs. ing. D. Duijzer	Voorzitter (vanaf juni 2025)	Bestuur BKD	Ministerie van LVVN
J. Goebbels	Ongebonden bestuurder	Voorzitter BKD	
F.W. Hulsebosch	Bestuurslid	KAVB	
W.H. Maij	Secretaris/penningmeester	KAVB	
G.J.P.M. Menting	Bestuurslid	KAVB	
ir. E.K. Pinxterhuis	Adviseur bestuur	BKD	
M-J. Terwindt	Vicevoorzitter	Anthos	

[Terug naar hoofdstuk organisatie](#)

Sectorraad samenstelling 2025

Naam	Functie	Voorgedragen door
ir. K.J. van Ast	Voorzitter (t/m mei 2025)	BKD
T. van den Berg	Lid	KAVB
mr. drs. ing. D. Duijzer	Voorzitter (vanaf juni 2025)	BKD
D. Leenen	Lid	KAVB
H. Glorie	Lid	Anthos
B. Karsten	Lid	KAVB
H.J. Kloosterboer	Adviseur	Anthos
D. Marcus	Adviseur (vanaf september 2025)	KAVB
M. Oijevaar	Lid	KAVB
ir. E.K. Pinxterhuis	Ambtelijk secretaris/penningmeester	BKD
R. van der Tang	Lid	Anthos
H. Reek	Lid	Anthos
J. van Ruijven	Lid	Glastuinbouw Nederland
R. van der Hulst	Adviseur (t/m augustus 2025)	KAVB
R. Vletter	Lid	Plantum

[Terug naar hoofdstuk organisatie](#)

Management samenstelling 2025

Naam	Functie
ing. F.M. Claassen	Hoofd Keuringsbeleid & ICT (t/m september 2025)
H.P. Fris	Hoofd Financiën (t/m februari 2025)
A. van Gennip	Hoofd Financiën (vanaf maart 2025) & ICT (vanaf oktober 2025)
K. Gerding	Hoofd Buitendienst (t/m september 2025)
A.E.A. Hagedoorn	Hoofd Service Center, Personeel & Organisatie
R. Keur	Hoofd Keuringen (voorheen Buitendienst en Keuringsbeleid - vanaf oktober 2025)
ir. E.K. Pinxterhuis	Directeur
M. Steenbeek	Hoofd Laboratorium

[Terug naar hoofdstuk organisatie](#)

BIJLAGE 2

Wettelijke achtergrond BKD

Zelfstandig bestuursorgaan (ZBO)	BKD is een privaatrechtelijke stichting met wettelijke taken. Dat maakt BKD ook een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Dit betekent dat BKD besluiten kan nemen die rechtsgevolgen hebben. Dat geldt meestal voor klanten van BKD, maar in sommige gevallen ook voor andere organisaties of personen. Er zijn veel wettelijke bepalingen op BKD van toepassing. Voorbeelden hiervan zijn de Algemene wet bestuursrecht (AWB), de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid (Woo), de Wet normering topinkomens en de Kaderwet ZBO's. Het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de NVWA houden toezicht op de manier waarop BKD haar taken uitvoert.
----------------------------------	---

Wettelijke taken BKD	Tijdens	Rollen BKD en keurmeester
Kwaliteitstaken gebaseerd op de Landbouwkwaliteitswet (LKW).	<p>Veldkeuring: De veldkeuring is een verplichte keuring voor alle partijen bloembollen. Tijdens een veldkeuring lopen onze keurmeesters door de bollenvelden van de telers. Zij keuren de gewassen visueel op mogelijke afwijkingen, zoals virussen, soortechtheid, quarantaine organismen of dierlijke aantastingen.</p> <p>Opplantkeuring: opplantmonsters komen in onze monstercassen of monstertuin tot bloei. Daar worden ze onder ideale omstandigheden gekeurd op soortechtheid, virussen, mutanten, fyto-sanitaire aantastingen en andere afwijkingen.</p>	
Fyto-sanitaire taken gebaseerd op de Plantgezondheidswet (PGW). Die PGW is weer gebaseerd op de Europese Plantgezondheidsverordening (PHR) en de Europese Officiële Controles Verordening (OCR).	<p>Exportinspectie: Wanneer partijen bloembollen die geëxporteerd worden buiten de EU. Hierbij controleert de keurmeester of de partij bloembollen aan de fyto-sanitaire (plantgezondheid) eisen van het ontvangende land voldoet.</p> <p>Importinspectie: Wanneer partijen bloembollen geïmporteerd worden van buiten de EU naar Nederland. Hierbij wordt gekeken of de partij aan de Nederlandse eisen voldoet.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Onbezoldigd ambtenaar van de NVWA: Wanneer bloembollen klaarstaan voor verzending buiten de EU, worden deze geïnspecteerd en gecertificeerd door de BKD-keurmeester. De keurmeester doet dit in de rol van onbezoldigd ambtenaar van de NVWA. In deze rol geeft de keurmeester het vereiste fyto-sanitaire certificaat af, namens en onder verantwoordelijkheid van de NVWA.2. Plantgezondheidsfunctionaris: Tijdens de exportkeuring is de BKD-keurmeester ook 'plantgezondheidsfunctionaris'. In deze rol neemt de keurmeester beslissingen over zendingen. In de wet (OCR) wordt de plantgezondheidsfunctionaris samengevat omschreven als: een door de bevoegde autoriteiten aangewezen persoon die passend opgeleid is om officiële controles en activiteiten te verrichten met betrekking tot planten, plantaardige producten en ander materiaal.3. Toezichthouder: De BKD-keurmeesters hebben ook toezicht taken, bijvoorbeeld tijdens een administratieve bedrijfscontrole. Deze rol is vanuit verschillende wetteksten beschreven. Enerzijds moet de BKD-keurmeesters toezicht houden op de naleving van gestelde eisen uit een landbouwkwaliteitsbesluit, i.c. het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 (LKB2007). Anderzijds moet de BKD-keurmeester toezicht houden op de naleving van de PGW. Dit is met name gericht op beschermende maatregelen tegen schadelijke organismen bij planten.